

Mál nr. 121/2025**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn vátryggingartaka (X)****Skaðabótaábyrgð. Sönnun.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 27. mars 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags 25. apríl 2025.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M varð fyrir líkamstjóni við störf sín hjá X 28. mars 2021. Tjónið atvikaðist með þeim hætti að M rann á hálu gólfi er hann var á leið með óhreint leirtau inn í eldhús á vinnustaðnum. Féll M harkalega til jarðar með þeim afleiðingum að hann slasaðist á hægri öxl og baki. Í málinu liggur fyrir myndband af slysinu. Í kjölfarið fór M heim eftir að hafa tilkynnt vaktstjóra að hann treysti sér ekki til að ljúka vaktinni. Síðan kemur fram í málskotinu að M hafi ekki mætt á næstu tvær vaktir vegna verkja eftir slysið. Í tilkynningu um slysið til Vinnueftirlits, dags. 13. apríl 2021, kemur m.a. fram að í kjölfar slyssins hafi M tekið tvo veikindadaga en síðan mætt aftur til vinnu 5. og 6. apríl 2021. Hafi hann þá tjáð stöðvarstjóra hjá X hann væri aumur en klár til vinnu. M fór síðan til læknis 7. apríl 2021 sem úrskurðaði hann óvinnufæran að hluta frá slysdegi en að fullu frá 7. apríl en ekki kom fram hve lengi. Það vottorð er dagsett 16. apríl 2021. Þá liggja einnig fyrir læknisvottorð, dags. 20. apríl 2021 og 27. júlí 2021, þar sem M er annars vegar metinn óvinnufær að fullu vegna afleiðinga vinnuslyssins frá 7. apríl til 7. maí 2021 og hins vegar vegna sjúkdóms 4. júní til 27. júlí 2021.

Í málskoti kemur fram að M telur að X beri skaðabótaábyrgð á afleiðingum slyssins. Er á því byggt að slysið verði rakið til þess að M hafi runnið á olíubletti sem hafi verið á gólfi vinnustaðarins. Hafi sá blettur annað hvort myndast vegna þess að aðrir starfsmenn en M hafi skipt um olíu á djúpstekingarpotti skömmu fyrir slysið eða við uppvask annars starfsmanns. Er á það bent að allt leirtau á vinnustaðnum hafi verið þvegið á þeim stað þar sem slysið varð og því ekki ósennilegt að olíubletturinn starfaði af uppvaski. Í því sambandi er vísað til yfirlýsingar vakstjóri þess efnis að sennileg orsök slyssins hafi verið sú venja uppvottamanns að halda á bökkum hangandi niður sem hafi getað leitt til þess að fita af matvælum hafi lekið á gólfið. Er byggt á því í málskotinu að staðreynd málsins sé sú að af hálfu X hafi ekki verið gripið til viðeigandi þrifa, sem hafi skapað hættu fyrir starfsmenn á svæðinu. Þrátt fyrir að hættan hafi verið þekkt hafi ekki af hálfu X verið gerðar viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir að aðstæður eins og þær sem ollu slysinu mynduðust. Í málskoti er einnig bent á að slysið hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlits með fullnægjandi hætti og því liggi ekki fyrir rannsókn á tildrögum þess. Hafi X því brotið gegn 79. sbr. 81. gr. laga nr. 46/1980. Af því verði X að bera hallann. Þessu til stuðnings er einnig vísað til 13. og 42. gr. sömu laga en þar komi fram að það sé X að sjá til þess að vinnustaðurinn sé þannig úr garði gerður að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta. Einnig telur M að X hafi brotið gegn reglum nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða. Er á það bent að í 2. mgr. 3. gr. þeirra reglna komi fram að vinnurými skuli skipulagt með hliðsjón af því starfi sem þar eigi að framkvæmda og að allar umferðaleiðir skuli vera greiðar og afmarkaðar. Einnig komi fram í 5. mgr. 6. gr. reglnanna að gera skuli ráðstafanir til þess að draga úr hálfu á gólfum þar sem þess gerist þörf. Þá sé einnig tekið fram í 1. mgr. 39. gr. reglnanna að umferðarleiðir skuli útbúa þannig að fótgangendur megi nota þær vandræðalaust með fullu öryggi á þann hátt sem tilgangur þeirra segir til um og þannig að starfsmönnum, sem vinna í grennd við þær stafi ekki hætta af.

Auk framangreinds er í málskotinu bent á að skv. 65. gr. laga nr. 46/1980 beri X ábyrg á að gerð sé skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustað. Er á því byggt að með slíku hættumati hefði mátt koma í veg fyrir slysið. Er vísað í tilgreinda dóma í þessu samhengi. Máli sínu til frekari stuðnings vísar M einnig til meginreglu skaðabótaréttar um bótaábyrgð vegna nafnlausra mistaka. Loks ítrekar M að X hafi ekki séð til þess að tildrög slyssins hafi verið rannsökuð með fullnægjandi hætti.

Í athugasemdum V til nefndarinnar, dags. 25. apríl 2025, er framagreindum rökum M hafnað og á því byggt að X beri ekki skaðabótaábyrgð á afleiðingum slyssins. Máli sínu til stuðnings bendir V m.a. á að slysið hafi átt sér stað á sunnudegi en það sé vinnuregla hjá X að skipa um olíu í djúpsteingarpotti á föstudögum. V telur því ljóst ekki hafi nýlega verið búið að skipt um olíu er slysið varð. Þá telur V með öllu ósannað að á gólfinu hafi verið olía eða vatn enda hafi ekki borist neinar áendingar eða kvartanir um að þrífín hafi verið ófullnægjandi. Einnig vísar V í vitnisburð starfsmanns X þess efnis að hann hafi ekki séð neina bleytu á gólfinu er hann skoðaði myndbandið. Bendir V á að ætla megi að bleyta eða fita geti almennt lent á gólfi í eldhúsi og jafnvel þótt sýnt væri fram á að bleyta hafi verð á gólfinu hafi ekki verið sýnt fram á að starfsmenn X hafi vitað af því. Það sé því í raun ekkert í málinu sem bendi til sakar sem X geti borið skaðabótaábyrgð á. Varðandi tilkynningu til Vinnueftirlitsins bendir V á að það liggi fyrir myndbandsupptaka og vitnisburður starfsmanns X. Málsatvik séu því upplýst. Því skipti í raun ekki máli hvenær slysið hafi verið tilkynnt Vinnueftirlitinu.

Álit.

Ágreiningur þessa máls snýr að hugsanlegri skaðabótaábyrgð X á líkamstjóni M. Mögulegur bótaréttur byggir á því að M eigi skaðabótakröfu á hendur X á grundvelli annað hvort sakarreglunnar eða reglunnar um ábyrgð vinnuveitanda. Báðar þessar bótareglur gera það m.a. að skilyrði að M takist að sanna að tjónið verði rakið til saknæmrar háttsemi X eða starfsmanna sem X ber vinnuveitandaábyrgð á. Í tilvikum vinnuslysa getur þó sú tilkynningarskylda sem hvílir á vinnuveitanda eftir atvikum haft áhrif á það hvaða atvikalýsingu ber að leggja til grundvallar við mat á því hvort um saknæma háttsemi hafi verið að ræða.

Í 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum segir eftirfarandi: „Atvinnurekandi skal án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlits ríkisins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings.“

Eins og gerð hefur verið grein fyrir að framan fór M ekki til læknis fyrr en 7. apríl 2021. Eftir þá heimsókn liggja því fyrst fyrir upplýsingar þess efnis að M hafi orðið óvinnufær af völdum slyssins 28. mars sama ár. Þá hefur einnig komið fram að þegar M kom aftur til vinnu 5. og 6. apríl 2021 hafi hann upplýst stöðvarstjóra hjá X um að hann væri aumur en klár til vinnu.

Nefndin telur því, með vísan í framangreind ákvæði laga nr. 46/1980, að X hafi ekki borið skylda til að tilkynna Vinnueftirlitinu um slysið fyrr en eftir læknisheimsókn M 7. apríl 2021. Slysið var tilkynnt Vinnueftirlitinu 13. apríl 2021. Eins og málið liggur fyrir nefndinni verður X því ekki látin bera halla af skorti á sönnun um atvik máls heldur gilda um það almennar sönnunareglur skaðabótaréttar. Nefndin telur það leiða til þess að M hafi ekki tekist að sanna að slysið verði rakið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð á.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 12. ágúst 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir